

Secció I. Disposicions generals

CONSELL DE GOVERN

8110 *Decret 29/2015, de 8 de maig, pel qual es regulen l'organització, el funcionament i els currículums dels ensenyaments inicials de la formació bàsica per a les persones adultes a les Illes Balears*

El punt 1 de l'article 68 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, estableix que les persones adultes que vulguin adquirir les competències i els coneixements corresponents a l'educació bàsica comptaran amb una oferta adaptada a les seves condicions i necessitats.

La Llei 4/2006, de 30 de març, d'educació i formació permanents de persones adultes de les Illes Balears (BOIB núm. 50, de 6 d'abril), determina els principis generals de l'educació i la formació permanents de les persones adultes, estableix les característiques generals, els programes i les modalitats dels ensenyaments adreçats a la població adulta i és el marc de referència que s'ha de tenir en compte per al desplegament normatiu relatiu a les accions educatives i formatives per a les persones adultes.

El Reial decret 1203/1999, de 9 de juliol, integra al cos de mestres els funcionaris pertanyents al cos de professors d'educació general bàsica d'institucions penitenciàries i disposa normes de funcionament de les unitats educatives dels establiments penitenciaris.

L'Ordre de la consellera de Presidència i Esports de 10 de gener de 2006 de derogació de l'Ordre de la consellera de Benestar Social de 18 de maig de 2001 aprova la normativa interna de funcionament dels centres d'internament de les Illes Balears per executar les mesures privatives de llibertat que dicten els jutjats de menors.

El Decret 39/2011, de 29 d'abril, regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics i, pel que fa als punts 12 i 13 de l'article 22, indica que les administracions públiques han de donar prioritat a la promoció, la integració i la inserció laboral i social de les persones amb necessitats educatives especials i també dels col·lectius en situació de desigualtat, discriminació, exclusió o marginació social i laboral i que els centres que imparteixen educació i formació per a persones adultes han de garantir que els alumnes, en el cas de presentar necessitats específiques de suport educatiu, puguin accedir a itineraris que responguin a les seves necessitats.

La Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (BOIB núm. 32, d'1 de març), estableix en l'article 36.2 que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

L'article 35 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, sobre l'ensenyament de la llengua pròpia, indica que la Comunitat Autònoma té competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOIB núm. 15, de 20 de maig), reconeix la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears i, com a tal, llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius.

En la configuració d'aquest Decret és necessari partir del principi de contextualització com a eix orientador del treball educatiu, entenent el context en un sentit ampli de manera que inclogui tant les variables individuals, com grupals, socials, laborals i culturals; articulant projectes de formació que respecten les minories, des de plantejaments interculturals, que combaten la discriminació de tot tipus i que faciliten informació, formació i orientació per millorar les condicions d'inserció social i laboral, a fi que les persones adultes puguin comprendre, interpretar i transformar les realitats socials, econòmiques i culturals, per a fer-les més justes, lliures i creadores.

A més a més, la formació de les persones adultes ha de preveure la dimensió europea en els programes educatius, i enfortir així el sentit de la identitat europea, concretament en la salvaguarda dels principis de la democràcia, la justícia social i el respecte als drets humans; també ha de preparar els ciutadans per a la participació en el desenvolupament econòmic i social de les Illes Balears, analitzant els avantatges que aquesta suposa, però també els desafiaments que comporta, en obrir-los a un espai econòmic, social i cultural més ampli.

El punt 1 de l'article 39 de la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, estableix que les disposicions generals han d'adoptar la forma de decret si són aprovades pel Govern o pel president, i d'ordre, si són aprovades pels consellers.

Per tot això, havent consultat el Consell Escolar de les Illes Balears, amb l'informe favorable de l'Institut Balear de la Dona, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears, a proposta de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 8 de maig de 2015, dict el següent

DECRET

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest Decret té per objecte regular l'organització i el funcionament dels ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes, així com establir-ne el currículum.
2. Aquest Decret s'ha d'aplicar als centres docents de les Illes Balears autoritzats per la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats per impartir els ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes.

Article 2

Finalitats

1. Els ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes tenen com a finalitat proporcionar coneixements, destreses, habilitats, competències bàsiques i tècniques que afavoreixin el desenvolupament personal, laboral i social de les persones adultes i els permetin l'adquisició de les tècniques instrumentals elementals i de les competències bàsiques necessàries per continuar estudis d'educació secundària.
2. Els ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes han d'oferir a totes les persones de més de divuit anys la possibilitat d'adquirir, actualitzar, completar o ampliar les seves capacitats per promoure l'accés als diversos nivells del sistema educatiu i al món laboral, per afavorir la participació en la vida social, cultural i econòmica i, a més, per possibilitar que les persones adultes puguin participar activament en el disseny del mateix procés formatiu.
3. Els ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes, a més de contribuir al desenvolupament personal i a l'adquisició de les competències bàsiques, també han d'afavorir l'assoliment dels coneixements mínims per poder cursar formació ocupacional i contínua.
4. Per aconseguir les finalitats expressades, s'ha d'afavorir la signatura d'acords i convenis de col·laboració entre la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats i altres conselleries amb competències en la formació de persones adultes, i també amb les entitats locals en exercici de les seves respectives competències, els agents socials i les organitzacions culturals sense finalitat de lucre.

Article 3

Persones destinatàries

1. Els ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes estan adreçats a persones de més de divuit anys o a persones que compleixin aquesta edat dins l'any natural en què es matriculen per cursar els estudis esmentats, tenint en compte el que estableix l'article 9 de la Llei 4/2006.
2. Excepcionalment, poden cursar aquests estudis les persones de més de setze anys que es trobin en algun dels supòsits següents:
 - a) Disposar d'un contracte laboral amb un horari de feina que no els permeti assistir als ensenyaments que imparteixen els centres educatius en règim ordinari.
 - b) Ser esportistes d'alt nivell o d'alt rendiment.
 - c) Estar internats en un centre específic per a menors complint mesures judicials.
3. Els alumnes menors d'edat i més grans de setze anys que es trobin en alguna de les situacions indicades han d'aportar la documentació que ho acrediti en el moment d'inscriure's per accedir als ensenyaments inicials de la formació bàsica per a persones adultes.
4. Quant als centres penitenciaris, s'ha de facilitar l'accés de la població reclusa a aquests ensenyaments.

Article 4

Ensenyaments inicials i atenció a la diversitat

1. Els ensenyaments inicials constitueixen en si mateixos una mesura d'atenció a la diversitat de caire compensatori adreçada a l'adquisició de nivells elementals de coneixement i, en conseqüència, a disminuir el risc d'exclusió social i afavorir l'accés a l'aprenentatge al llarg de la vida.
2. Així doncs, s'han de dur a terme actuacions educatives i s'han d'adoptar mesures de suport educatiu que afavoreixin l'aprenentatge de tots

els alumnes, especialment dels que presentin necessitats específiques de suport educatiu, amb l'assessorament del departament d'orientació.

3. En aquest sentit, es prestarà un especial esment a les persones amb necessitats educatives especials, per a les quals s'arbitraran les mesures necessàries per proporcionar-los una atenció educativa inclusiva, que respecti la igualtat d'oportunitats i l'accessibilitat universal.

4. A fi de garantir l'adequada atenció educativa de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu s'ha d'avaluar aquesta condició mitjançant document acreditatiu. L'elaboració dels informes que acreditin la condició d'alumne amb necessitats específiques de suport educatiu és responsabilitat dels departaments d'orientació.

Article 5

Modalitats de l'oferta

Els ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes s'han d'impartir en la modalitat presencial, atès que permet el seguiment directe dels alumnes. Aquesta modalitat implica l'assistència regular dels alumnes a les sessions, d'acord amb l'organització temporal prevista.

Article 6

Ordenació acadèmica

1. La metodologia d'ensenyament ha de ser flexible i oberta, basada en l'autoaprenentatge, de manera que respongui a les capacitats, les necessitats, els interessos i la disponibilitat horària de les persones adultes.
2. Els ensenyaments inicials de la formació bàsica de persones adultes s'organitzen en dos nivells:
 - a) Ensenyaments inicials I
 - b) Ensenyaments inicials II

Article 7

Ensenyaments inicials I

1. El nivell d'ensenyaments inicials I té com a finalitat permetre a la població adulta adquirir els coneixements i les competències bàsiques de lectoescriptura i de càlcul matemàtic per satisfer les necessitats lingüístiques i matemàtiques de la vida quotidiana i per comprendre la realitat de l'entorn. A més a més, serveix per adquirir competències en les tecnologies de la informació i la comunicació, comprendre la realitat social i apreciar l'art i altres manifestacions culturals.
2. El nivell d'ensenyaments inicials I s'organitza amb un caràcter global i integrador i té com a referència les àrees que tinguin caràcter instrumental per adquirir altres coneixements.
3. Els ensenyaments inicials I s'han d'organitzar de manera que les persones adultes els puguin fer en un curs acadèmic. No obstant això, es poden cursar durant més temps en funció de les necessitats, els interessos i la disponibilitat horària de les persones adultes.
4. Els ensenyaments inicials I s'imparteixen fins a un màxim de quinze períodes lectius setmanals. Cada període lectiu té una durada de 55 minuts.
5. Els centres educatius han de desenvolupar la programació d'aquest nivell d'acord amb el currículum que s'estableix en l'annex d'aquest Decret.

Article 8

Ensenyaments inicials II

1. El nivell d'ensenyaments inicials II té com a finalitat consolidar i reforçar els coneixements i les tècniques instrumentals adquirits, així com ajudar a assolir els coneixements previs i les competències bàsiques per poder cursar la formació ocupacional i la contínua. A més, ajudarà els alumnes a adquirir les competències que permeten l'accés a l'educació secundària per a les persones adultes que condueix a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.
2. El nivell d'ensenyaments inicials II s'organitza en tres àmbits de coneixement: l'àmbit de comunicació, l'àmbit científicotecnològic i l'àmbit social.
3. El nivell d'ensenyaments inicials II s'ha d'organitzar de manera que les persones adultes el puguin fer en un curs acadèmic. No obstant això, les persones adultes poden cursar aquest nivell durant més temps, en funció de les seves necessitats, interessos i disponibilitat horària.

4. El nivell d'ensenyaments inicials II s'ha d'impartir fins a un màxim de quinze períodes lectius setmanals, que s'han de distribuir de la manera següent:

a) Àmbit de comunicació:

- Llengua catalana i literatura: 3 sessions
- Llengua castellana i literatura: 3 sessions
- Llengua estrangera: 2 sessions

b) Àmbit científicotecnològic:

- Matemàtiques: 3 sessions
- Ciències de la naturalesa: 2 sessions

c) Àmbit social:

- Ciències socials: 2 sessions

5. Els períodes lectius han de tenir una durada de 55 minuts.

6. Els centres educatius han de desenvolupar la programació d'aquest nivell d'acord amb el currículum que s'estableix en l'annex d'aquest Decret.

Article 9

Equivalències i valoració de coneixements i d'experiències adquirides

1. Les persones que desitgin matricular-se per primera vegada en aquests ensenyaments han de participar, amb caràcter preceptiu, en un procés de valoració inicial previ a l'inici del procés formatiu. Aquest procés té la finalitat de valorar els aprenentatges previs i les aptituds dels alumnes adults en relació amb els objectius, els continguts i les competències bàsiques d'aquests ensenyaments. També ha de servir per establir l'itinerari formatiu més adequat a les necessitats, les capacitats, els interessos i la disponibilitat horària dels alumnes.

2. Els procediments que s'estableixin han de poder avaluar els aprenentatges adquirits tant per mitjà d'activitats d'ensenyament, reglat o no reglat, com mitjançant l'experiència laboral o activitats socials.

3. La Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats ha d'establir les pautes per garantir l'aplicació de criteris i procediments homogenis de valoració inicial, que possibilitin l'accés a la formació en igualtat de condicions independentment del centre per a persones adultes on es faci el procés de valoració inicial.

4. A cada centre s'ha de constituir una comissió de valoració inicial, formada pel coordinador d'ensenyaments inicials, l'orientador del centre i un professor que imparteixi aquests ensenyaments. Aquesta comissió s'ha de constituir al principi de cada curs escolar, i s'ha de mantenir fins al final per resoldre totes les qüestions relatives al procés de valoració que es puguin produir al llarg del curs. La comissió pot rebre l'ajuda de persones expertes en alguna matèria per resoldre les qüestions que consideri convenientes. En qualsevol cas, els experts no formen part de la comissió i els dictàmens o les opinions que emetin no són vinculants.

5. Al llarg de tot el procés formatiu, els alumnes es poden adreçar a la comissió de valoració perquè avaluï l'experiència que van adquirint mitjançant aprenentatges formals, no formals i informals que considerin que poden ser tinguts en compte amb la finalitat de redissenyar el mateix procés formatiu.

Article 10

Professors

1. Els ensenyaments inicials han de ser impartits per titulats del cos de mestres o d'un títol de grau equivalent. Per impartir l'idioma estranger cal que es tinguin l'especialització o la qualificació corresponent.

2. La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Formació Professional, dependent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, ha d'organitzar un curs de formació per als professors que imparteixin per primera vegada ensenyaments per a persones adultes i que tinguin un nomenament per a tot el curs acadèmic. L'objectiu del curs és posar en coneixement dels docents les característiques dels alumnes que atenen i facilitar-los eines i recursos que els permetin respondre millor als interessos i a les necessitats formatives de les persones adultes.

Article 11

Orientació i tutories

1. Cada grup ha de tenir un professor tutor que coordini els ensenyaments i l'acció tutorial dels professors que integren l'equip docent del grup. L'acció tutorial és una tasca col·legiada exercida per l'equip docent de cada grup d'alumnes.
2. El tutor ha de fer saber als alumnes que té assignats quin és l'horari d'atenció que posa a la seva disposició i els canals de comunicació que poden emprar.
3. El tutor ha de donar a conèixer als alumnes el conjunt d'accions educatives i orientadores que contribueixin a desenvolupar i potenciar competències bàsiques en el procés d'aprenentatge; que els orientin per aconseguir el propi desenvolupament educatiu, i que els ajudin a prendre decisions que els possibilitin continuar estudis o entrar en el món laboral.
4. El tutor ha de dedicar tres hores de l'horari de dedicació complementària d'obligada permanència al centre per desenvolupar la tasca de tutoria: una hora l'ha de destinar a l'atenció tutorial individualitzada dels alumnes; una altra hora, a la coordinació entre els professors que integren l'equip docent del grup i/o reunió de tutors, i la tercera hora l'ha de destinar a les tasques administratives pròpies de la tutoria esmentada.
5. Correspon al departament d'orientació dels centres educatius elaborar la programació, el desenvolupament i l'avaluació d'aquestes activitats, que s'han de reflectir en el pla d'orientació i d'acció tutorial que s'ha d'incloure en el projecte educatiu del centre.

Article 12

Avaluació, promoció i certificació dels ensenyaments inicials

1. L'avaluació dels ensenyaments inicials ha de ser contínua i integradora, amb observació i informació sobre el procés, tenint en compte les característiques individuals de cada persona. Ha de servir per diagnosticar, orientar, regular i construir coneixements i actituds al llarg del procés d'ensenyament-aprenentatge.
2. Durant el procés s'han d'establir tres fases:
 - a) Una avaluació inicial, amb caràcter diagnòstic, per conèixer els coneixements previs dels alumnes, poder-los orientar i dissenyar-ne l'itinerari formatiu.
 - b) Una avaluació formativa i formadora, que s'ha de fer durant tot el procés d'aprenentatge per ajustar els processos educatius que ajudin a aconseguir els objectius prevists.
 - c) Una avaluació sumatòria, que es dona en la darrera fase, d'estructuració de nous coneixements, amb una funció de síntesi i valoració d'aprenentatges i processos.
3. El procés d'avaluació ha de servir per establir les mesures curriculars i organitzatives necessàries per atendre la diversitat dels alumnes i els seus ritmes d'aprenentatge.
4. Les persones adultes que assoleixin els objectius corresponents als ensenyaments inicials I han de promocionar als ensenyaments inicials II.
5. La superació dels ensenyaments inicials II dóna dret a l'expedició d'un certificat i a l'accés a l'educació secundària per a persones adultes que condueix a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.
6. Al llarg del curs s'han de fer tres sessions d'avaluació, la darrera de la qual ha de ser final.
7. En les sessions d'avaluació del nivell I dels ensenyaments inicials hi han de participar el tutor del grup i l'orientador del centre.
8. En les sessions d'avaluació del nivell II dels ensenyaments inicials hi han de participar el tutor i els mestres de l'equip docent del grup d'alumnes que s'avalua, i també l'orientador del centre.
9. Les qualificacions dels ensenyaments inicials I han de ser globalitzades i s'han d'expressar en els termes següents: superat i no superat.
10. En els ensenyaments inicials II s'han de valorar els tres àmbits de coneixement. Les qualificacions han de respondre a aquests termes: insuficient (IN), suficient (S), bé (B), notable (N) i excel·lent (E). Per superar l'àmbit de comunicació es requereix avaluació positiva en llengua catalana i literatura; llengua castellana i literatura i en llengua estrangera. Per superar l'àmbit científicotecnològic es requereix avaluació positiva en matemàtiques i ciències de la naturalesa. Per superar l'àmbit social es requereix avaluació positiva en ciències socials.

Article 13

Documents d'avaluació

Els documents d'avaluació són:

- a) L'expedient acadèmic: ha d'incloure les dades d'identificació del centre, de l'alumne i la informació relativa al procés d'avaluació, i s'ha d'ajustar al model de document que es troba en el programa de gestió de centres docents de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats. L'arxiu i la custòdia dels expedients acadèmics corresponen als centres educatius.
- b) L'historial acadèmic: és el document oficial que reflecteix els resultats de l'avaluació i les decisions relatives al progrés acadèmic, té valor acreditatiu i s'ha de lliurar als alumnes en acabar els ensenyaments inicials de la formació bàsica. Aquest document s'ha d'ajustar al model que es troba en el programa de gestió de centres docents de la Conselleria i ha de ser emès en imprès oficial, signat pel secretari i amb el vistiplau del director del centre.
- c) Les actes d'avaluació: han d'incloure la relació nominal dels alumnes que componen el grup i les qualificacions obtingudes, i s'han de tancar després de cada sessió d'avaluació. Han de signar les actes el tutor, l'orientador educatiu i tots els components de l'equip docent i s'hi ha de fer constar el vistiplau del director. Els continguts de les actes d'avaluació s'han d'ajustar al model de document que es troba en el programa de gestió de centres docents de la Conselleria.
- d) El certificat de notes: s'ha d'emplenar i lliurar als alumnes quan hagin superat un nivell dels ensenyaments inicials, i s'ha d'ajustar al model de document que es troba en el programa de gestió de centres docents de la Conselleria.

Disposició derogatòria única

Derogació normativa

Queden derogades totes les normes de rang igual o inferior que s'oposin a allò que estableix aquest Decret, en especial les següents:

- Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 24 de juliol de 2009 per la qual es regulen els ensenyaments inicials de la formació bàsica per a les persones adultes a les Illes Balears per al curs 2009-2010.
- Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 24 d'agost de 2010 per la qual s'amplia amb caràcter d'urgència la vigència de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 24 de juliol de 2009 per la qual es regulen els ensenyaments inicials de la formació bàsica per a les persones adultes a les Illes Balears per al curs 2009-2010.
- Ordre del conseller d'Educació, Cultura i Universitats de 25 d'agost de 2011 per la qual s'amplia per al curs 2011-2012 la vigència de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 24 de juliol de 2009 per la qual es regulen els ensenyaments inicials de la formació bàsica per a les persones adultes a les Illes Balears per al curs 2009-2010.

Disposició transitòria única

Calendari d'aplicació

Aquest Decret s'ha d'aplicar a partir del curs acadèmic 2015-2016.

Disposició final única

Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 8 de maig de 2015

El president
José Ramón Bauzá Díaz

La consellera d'Educació, Cultura i Universitats
Maria Núria Riera Martos

ANNEX

Curriculum dels ensenyaments inicials

Els ensenyaments inicials per a persones adultes s'organitzen en ensenyaments inicials I i II i es desenvolupen en dos cursos acadèmics. Per a moltes persones són el punt de partida del seu procés d'aprenentatge al llarg de la vida.

La societat actual té cada vegada més exigències a tots els nivells. A més, és una societat molt canviant, i aquests canvis es produeixen a un ritme que no s'havia conegut mai abans.

Els alumnes adults, per poder habitar de forma plena aquest món, interactuar-hi i gaudir de totes les seves possibilitats i oportunitats, necessiten unes eines que avui dia són completament ineludibles. En aquest sentit, les competències bàsiques que s'adquireixen en aquests estudis obren el camí a altres reptes i a una altra manera de ser al món.

En el marc de la proposta feta per la Unió Europea, s'han identificat vuit competències bàsiques:

- Competència en comunicació lingüística
- Competència matemàtica
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
- Tractament de la informació i competència digital
- Competència social i ciutadana
- Competència cultural i artística
- Competència per aprendre a aprendre
- Autonomia i iniciativa personal

Si bé s'entén que la consecució d'aquestes competències està referida al final de l'etapa d'educació bàsica, cal desenvolupar-les de forma progressiva i coherent. Per això, els ensenyaments inicials han de tenir com a referent les competències que s'estableixen en aquest Decret i que fan explícites les metes que tots els alumnes han d'assolir.

D'altra banda, no podem obviar que partim d'una base: les experiències prèvies que tenen els alumnes. Aquestes experiències contribueixen a no iniciar el camí des del no-res. Un dels eixos fonamentals dels ensenyaments inicials ha de ser posar en valor les experiències i els coneixements previs i compartir-los. Després, seria convenient investigar, en el context concret del grup, quins dels sabers previs dels seus components poden coadjuvar en l'organització dels continguts, a completar-los de forma coherent, així com a contribuir a sistematitzar-los, superant així el pla individual per convertir-se en un avanç col·lectiu, d'aprenentatge mutu, en la construcció dels nous coneixements i el desenvolupament de les competències bàsiques, que s'aniran adquirint paral·lelament.

L'avaluació és inseparable del procés d'ensenyament-aprenentatge. Això preveu fer autoavaluació, coavaluació i heteroavaluació, en els moments inicials, durant el procés i amb caràcter final. Atesa la varietat de persones que s'acullen a aquests ensenyaments, és convenient fer una avaluació inicial del nivell de les competències i els coneixements que possibiliti adaptar el funcionament del curs a les necessitats del grup. L'avaluació del procés ha de ser contínua. L'observació diària a classe, l'avaluació de treballs i alguna prova de progrés haurien de ser suficients per a una avaluació formativa que permeti prendre el pols al desenvolupament dels ensenyaments i al grau d'aprofitament dels alumnes. En aquest sentit, resulta important per implicar els alumnes que la percebin com una ajuda real en el seu aprenentatge.

Pel que fa a les orientacions metodològiques, no es pot oferir una única resposta: n'hi haurà tantes com tipus d'alumnes i situacions d'ensenyament i aprenentatge, per la qual cosa el més aconsellable és considerar diverses opcions pedagògiques i seleccionar les més adequades a cada situació en funció dels objectius establerts. Sigui quin sigui el mètode o els mètodes triats, s'han de tenir en compte els interessos i les necessitats dels alumnes i s'ha de procurar que les tasques tinguin per a ells un sentit pràctic i creatiu. Això constitueix sempre un element de motivació i per això és de crucial importància per a l'èxit d'aquests ensenyaments, ateses les característiques dels alumnes als quals van adreçades i el fet que la finalitat de l'aprenentatge és capacitar els alumnes perquè actuïn. Un aprenentatge orientat a l'acció que potencia la creativitat mira de passar del saber tot sol al saber actuar.

Atès tot el que s'ha exposat, el currículum del nivell I dels ensenyaments inicials s'organitza per dur a terme un ensenyament integral i globalitzat, i el del nivell II, de forma modular, en tres àmbits.

Ensenyaments inicials I

El currículum dels ensenyaments inicials I organitza els continguts de forma global i integrada i assegura el desenvolupament de les competències en aquesta etapa, mentre que els criteris d'avaluació serveixen de referència per valorar el progrés en l'adquisició.

- Contribució al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística

Contribueix a adquirir el llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, i com a ajuda de construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.

— Contribució al desenvolupament de la competència matemàtica

Contribueix a adquirir l'habilitat per emprar i relacionar els nombres, les operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i de raonament matemàtic, tant per produir i interpretar diferents tipus d'informació com per ampliar el coneixement sobre aspectes quantitius i espacials de la realitat, i per resoldre problemes relacionats amb la vida quotidiana i amb el món laboral.

Afavoreix l'habilitat per interpretar i expressar amb claredat i precisió informacions, dades i argumentacions, fet que augmenta la possibilitat real de continuar aprenent al llarg de la vida, tant en l'àmbit escolar o acadèmic com fora d'aquest, i afavoreix la participació efectiva en la vida social.

— Contribució al desenvolupament de la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Contribueix a adquirir l'habilitat per interactuar amb el món físic, tant en els aspectes naturals com en els generats per l'acció humana, de manera que es possibilita la comprensió d'esdeveniments, la predicció de conseqüències i l'activitat dirigida a la millora i la preservació de les condicions de vida pròpia, de les altres persones i de la resta dels éssers vius.

Com que incideix en la percepció de l'espai físic en què es desenvolupen la vida i l'activitat humana, ens fa conscients de la influència de les persones en l'espai i les modificacions que hi introdueixen, i promou uns hàbits de consum responsable en la vida quotidiana.

— Contribució al desenvolupament del tractament de la informació i la competència digital

Contribueix a adquirir habilitats per cercar, obtenir, processar i comunicar informació i per transformar-la en coneixement. L'aprenentatge de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) cerca la iniciació en llenguatges específics bàsics (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor) i les pautes de descodificació, la qual cosa facilita tant l'intercanvi d'informació com l'oportunitat de recopilar-la.

— Contribució al desenvolupament de la competència social i ciutadana

Contribueix a comprendre la realitat social en què vivim i a exercir la ciutadania democràtica en una societat plural, així com a comprometre'ns a millorar-la. Afavoreix coneixements diversos i habilitats complexes que permeten participar, posar-se en el lloc de l'altre i comprendre el seu punt de vista, prendre decisions, triar com comportar-se en determinades situacions, emprar el diàleg com a forma de resoldre conflictes i responsabilitzar-se de les eleccions i les decisions adoptades.

— Contribució al desenvolupament de la competència cultural i artística

Contribueix a desenvolupar tant destreses per apreciar l'art i altres manifestacions culturals i gaudir-ne, com les relacionades amb la utilització de recursos que facilitin l'expressió artística per fer creacions pròpies. Afavoreix, a més, el coneixement bàsic de les diferents manifestacions culturals i artístiques que ajuda a proporcionar una actitud oberta, respectuosa i crítica, i a despertar l'interès per la conservació del patrimoni cultural i artístic. Finalment, estimula la voluntat de cultivar la pròpia capacitat estètica i creadora, i la participació en la vida cultural de l'entorn.

— Contribució al desenvolupament de la competència per aprendre a aprendre

Contribueix a desenvolupar habilitats d'aprenentatge que afavoreixin la possibilitat d'aprendre de forma autònoma segons els propis objectius i necessitats, sent conscient de les pròpies capacitats (intel·lectuals, emocionals i físiques) i les estratègies necessàries per desenvolupar-les, així com de la idea de competència personal, que redunda en la motivació, la confiança en un mateix i el gust per aprendre.

— Contribució al desenvolupament de l'autonomia i la iniciativa personal

Contribueix a adquirir la consciència i l'aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades, com la responsabilitat, la perseverança, el coneixement d'un mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, la capacitat de llegir, de calcular riscos i d'afrontar els problemes, així com la capacitat de retardar la necessitat de satisfacció immediata, d'aprendre dels errors i d'assumir riscos.

Objectius

1. Comprendre i expressar-se oralment de forma adequada en els diferents contextes de l'activitat social i cultural.
2. Adquirir habilitat lectora i d'escriptura en castellà i/o català.

3. Comprendre la informació essencial en missatges orals i escrits d'origen divers.
4. Emprar la llengua per relacionar-se i expressar oralment sentiments, opinions i sabers amb correcció.
5. Adquirir competències comunicatives que permetin familiaritzar-se i interpretar documents de caràcter administratiu o d'ús corrent.
6. Usar els mitjans de comunicació per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents.
7. Desenvolupar hàbits de lectura que permetin emprar la lectura com a font de plaer.
8. Utilitzar el coneixement matemàtic per comprendre, valorar i produir informacions sobre fets i situacions de la vida quotidiana i reconèixer-ne el caràcter instrumental per a altres camps de coneixement.
9. Reconèixer situacions del medi habitual que requereixin operacions elementals de càlcul per ser compreses o tractades, i formular-les mitjançant formes senzilles d'expressió matemàtica.
10. Conèixer, valorar i adquirir seguretat en les pròpies habilitats matemàtiques.
11. Identificar formes geomètriques de l'entorn natural i cultural, utilitzant el coneixement dels seus elements per descriure la realitat.
12. Identificar els principals elements de l'entorn natural, social i cultural, analitzant-ne l'organització, les característiques i les interaccions.
13. Identificar, plantejar-se i resoldre interrogants i problemes relacionats amb elements significatius de l'entorn.
14. Conèixer les principals funcions del cos humà i la importància dels hàbits saludables.
15. Participar en activitats de grup, adoptant un comportament responsable, constructiu i solidari i respectant els principis bàsics del funcionament democràtic.
16. Reconèixer i apreciar la pertinença a grups socials i culturals amb característiques pròpies, valorant les diferències amb altres grups i la necessitat de respectar els drets humans.
17. Provar en produccions pròpies les possibilitats que adopten les formes, les textures i els colors.
18. Conèixer i valorar diferents manifestacions artístiques del patrimoni cultural propi i d'altres pobles.
19. Fer produccions artístiques de forma cooperativa, assumint diferents funcions i col·laborant en la resolució dels problemes que es presentin per aconseguir un producte acabat satisfactori.
20. Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones.

Continguts

Coneixement del medi natural, social i cultural

Unitat d'aprenentatge 1. L'entorn i la seva conservació

- Aproximació a les manifestacions de les cultures presents en l'entorn com a mostra de diversitat i riquesa.
- Observació i percepció d'alguns elements naturals i humans de l'entorn.
- Variables meteorològiques: temperatura, humitat, vent i precipitacions.
- Formes de relleu, accidents geogràfics i paisatges. Localització de les formes de relleu, accidents i paisatges més rellevants a l'entorn pròxim i a Espanya.

Unitat d'aprenentatge 2. La diversitat dels éssers vius

- Plantes: herbes, arbusts i arbres. La importància de les plantes en la vida del planeta.
- L'agricultura. Estudi d'alguns cultius.
- La ramaderia. Estudi de la cria d'algunes espècies.

Unitat d'aprenentatge 3. La salut i el desenvolupament personal

- Identificació de les parts i funcions del cos humà. Acceptació del propi cos i el dels altres amb les seves limitacions i possibilitats.
- Identificació i descripció d'aliments diaris necessaris.
- Hàbits de prevenció de malalties i d'accidents domèstics.

Unitat d'aprenentatge 4. Persones, cultures i organització social

- Consciència dels drets i deures de les persones en el grup. Utilització i respecte de les normes bàsiques de l'intercanvi comunicatiu en grup i respecte als acords adoptats.
- Les normes de convivència i el seu compliment. La importància del diàleg com a forma d'evitar i resoldre conflictes.
- Els desplaçaments i els mitjans de transport. Responsabilitat en el compliment de les normes com a vianants i usuaris de transports i altres serveis.
- Apropament a les manifestacions de les cultures presents en l'entorn com a mostra de diversitat i riquesa.
- Reconeixement de diferents professions evitant estereotips sexistes.
- L'organització territorial de l'Estat espanyol. Les comunitats autònomes.
- L'organització de la nostra comunitat autònoma. Les institucions.

Unitat d'aprenentatge 5. Canvis en el temps

- Utilització de tècniques senzilles de registrament i contrast d'informació proporcionada per objectes i records familiars per reconstruir el passat.
- Coneixement d'alguns esdeveniments del passat i del present i la relació d'aquests amb aspectes històrics propers a l'experiència.
- Elaboració de treballs col·lectius elementals sobre temes d'actualitat.

Unitat d'aprenentatge 6. Matèria i energia

- Desenvolupament d'actituds conscients, individuals i col·lectives, davant determinats problemes mediambientals.

Unitat d'aprenentatge 7. Objectes, màquines i tecnologies

- Identificació dels components bàsics d'un ordinador i iniciació en l'ús d'aquest.

Educació artística

Unitat d'aprenentatge 1. Observació plàstica

- Observació de l'obra plàstica i visual en l'entorn i en exposicions o museus. Comentaris posteriors sobre aquesta obra.
- Curiositat per descobrir les possibilitats artístiques que ofereix l'entorn.

Unitat d'aprenentatge 2. Expressió i creació plàstica

- Elaboració de dibuixos, pintures, collages, estampacions, il·lustracions, volums i plegat de formes.
- Descripció verbal de sensacions i observacions.

Unitat d'aprenentatge 3. Audició

- Audició activa i reconeixement d'una selecció de peces musicals breus, de diferents estils i cultures, del passat i del present.
- Comunicació oral de les impressions que causa la música escoltada.

Llengua i literatura

Per fer ensenyaments inicials I els alumnes poden optar entre la llengua catalana o la llengua castellana, segons les seves necessitats i interessos. El currículum que s'exposa a continuació serveix tant per als ensenyaments inicials I en català com en castellà.

Unitat d'aprenentatge 1. Escoltar, parlar i conversar

- Comprensió de texts orals procedents de la ràdio, la televisió o Internet per obtenir informació sobre fets i esdeveniments.
- Producció i exposició de texts orals sobre temes quotidians o del seu interès. Actitud de cooperació i respecte en situacions d'aprenentatge compartit.
- Utilització de la llengua per prendre consciència de les idees i els sentiments propis i dels d'altres i per regular la pròpia

conducta, emprant un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.

Unitat d'aprenentatge 2. Llegir i escriure

- Acostament a la llengua escrita com a mitjà de comunicació, informació i gaudi.
- Utilització de l'ordinador per a la producció de l'alfabet i la formació de paraules.
- Adquisició de les convencions del codi escrit.
- Utilització de la biblioteca com a recurs informatiu i d'entreteniment i gaudi.

Unitat d'aprenentatge 3. Educació literària

- Audició i comprensió de relats i poemes.
- Recitació d'alguns textos de caràcter poètic.
- Lectura comprensiva de relats i poemes.

Unitat d'aprenentatge 4. Coneixement de la llengua

- Identificació de paraules i frases escrites més significatives i usuals. Percepció de diferències i semblances entre aquestes.
- Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge.
- Utilització del diccionari.
- Consciència positiva de la varietat lingüística existent en el context social.
- Reflexió, ús i definició intuïtiva de la terminologia següent en les activitats de producció i interpretació: denominació dels texts treballats; enunciat, paraula i síl·laba; gènere i nombre; determinants i temps verbals (present, futur i passat).

Matemàtiques

Unitat d'aprenentatge 1. Nombres i operacions

- Nombres naturals. Ordenació, operacions amb nombres naturals. Resolució de problemes i aplicació en la vida quotidiana.
- El sistema monetari.
- Introducció i comprensió dels nombres decimals.
- Operacions amb nombres decimals. Resolució de problemes i aplicació a la vida quotidiana.
- Familiarització amb l'ús de la calculadora com a eina per comprovar les operacions fetes.

Unitat d'aprenentatge 2. La mesura: estimació i càlcul de magnituds

- Unitats de mesura: longitud, massa, capacitat i temps. Unitats de mesura convencionals i no convencionals.

Unitat d'aprenentatge 3. Geometria

- Identificació i classificació d'elements geomètrics. Aplicació d'aquests coneixements als objectes de l'entorn.

Unitat d'aprenentatge 4. Tractament de la informació, atzar i probabilitat

- Lectura i interpretació de taules de doble entrada d'ús habitual en la vida diària.
- Obtenció i utilització d'informació provinent de gràfics estadístics relatius a fenòmens quotidians.
- Lectura i interpretació de mapes i plànols que impliquin l'ús d'escala senzilles.

criteris d'avaluació

1. Reconèixer algunes manifestacions culturals presents en l'entorn, valorant-ne la diversitat i la riquesa, com ara diferents estils musicals del passat i del present.
2. Descriure les característiques d'elements presents en l'entorn i les sensacions que les obres artístiques provoquen.
3. Utilitzar tècniques i materials adequats al producte artístic que es pretén aconseguir.
4. Valorar la capacitat d'interpretació i d'expressió, les aportacions personals sobre manifestacions artístiques, així com el grau de coneixement, interès i respecte per aquestes.
5. Ordenar i descriure els canvis en el temps d'alguns aspectes rellevants de la vida familiar i de l'entorn pròxim, emprant mètodes senzills d'observació, localització i ús de fonts.

6. Ubicar en un mapa de les Illes Balears les diferents poblacions.
7. Ubicar en un mapa les principals ciutats, les províncies i les comunitats autònomes de l'Estat espanyol.
8. Reconèixer i explicar, recollint dades, les relacions entre alguns factors del medi físic (relleu, terra, clima, vegetació) i les formes de vida i les actuacions de les persones, valorant l'adopció d'actituds de respecte per l'equilibri ecològic.
9. Reconèixer i classificar, amb criteris elementals, els animals i les plantes més rellevants de l'entorn.
10. Posar exemples associats a la higiene, l'alimentació equilibrada, l'exercici físic i el descans com a formes de mantenir la salut, el benestar i el bon funcionament del cos.
11. Identificar, a partir d'exemples de la vida diària, alguns dels principals usos que les persones fan dels recursos naturals i assenyalar-ne els avantatges i els inconvenients.
12. Emprar estratègies personals de càlcul mental en càlculs relatius a la suma, la resta, la multiplicació i la divisió.
13. Reconèixer en l'entorn immediat objectes i espais amb formes rectangulars, triangulars, circulars, cúbiques i esfèriques i classificar-los segons diferents criteris.
14. Mesurar objectes, espais i temps familiars amb unitats de mesura no convencionals i convencionals.
15. Fer càlculs numèrics amb nombres naturals, emprant el coneixement del sistema de numeració decimal i les propietats de les operacions, en situacions de resolució de problemes.
16. Fer interpretacions elementals de dades presentades en gràfics de barres. Formular i resoldre problemes senzills en els quals intervengui la lectura de gràfics.
17. Obtenir informació puntual i descriure una representació espacial (croquis d'un itinerari, plànol d'una pista, etc.), prenent com a referència objectes familiars, i utilitzar les nocions bàsiques de moviments geomètrics, per descriure i comprendre situacions de la vida quotidiana i per valorar expressions artístiques.
18. Mostrar interès per la lectura i per la producció pròpia o del grup de texts senzills en prosa o en vers.
19. Participar en les situacions de comunicació de l'aula, respectant les normes de l'intercanvi oral.
20. Expressar-se de forma oral en diferents situacions comunicatives.
21. Comprendre el sentit global de texts senzills orals i escrits, identificant la informació més rellevant.
22. Redactar texts senzills relacionats amb la pròpia experiència.
23. Emprar estratègies per aprendre a aprendre, com ara fer preguntes adequades per obtenir informació o demanar aclariments, tècniques per organitzar la informació i tècniques per usar diccionaris i recursos disponibles a les biblioteques.
24. Utilitzar la llengua com a instrument de comunicació, valorant la importància que té en les diferents formes d'expressió i mostrant interès i respecte envers altres realitats lingüístiques.

Ensenyaments inicials II

Àmbit de comunicació

En els ensenyaments inicials II de la formació bàsica s'ha de consolidar la comprensió i l'expressió escrites, així com la comprensió i l'expressió orals de la llengua en la qual s'han començat els ensenyaments inicials I. A més, s'ha d'iniciar l'alumne en l'altra llengua oficial de les Illes Balears.

Situar l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua en el marc de la competència comunicativa significa que el currículum se centra en l'aprenentatge de les destreses discursives, el domini de les quals requereix procediments i coneixements explícits sobre el funcionament del llenguatge en totes les seves dimensions: tant els elements formals com les normes sociolingüístiques que presideixen els intercanvis, la planificació i l'estructuració dels texts, l'articulació dels enunciatos mitjançant procediments de cohesió i l'organització de les oracions d'acord amb les regles lèxiques i sintàctiques.

Aprendre llengua significa, per tant, assolir la competència necessària per desenvolupar-se amb facilitat i èxit en les diferents situacions de la vida, que requereixen un ús del llenguatge adequat a cada context social de comunicació.

Els ensenyaments inicials II tenen com a finalitat preparar les persones que no tenen ben adquirides les destreses ni les competències bàsiques de les matèries instrumentals i necessiten preparar-se per seguir els ensenyaments en educació secundària per a persones adultes, per la qual cosa la llengua vehicular ha de ser la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears.

— Contribució de l'àmbit al desenvolupament de les competències bàsiques

L'àmbit de la comunicació és imprescindible per desenvolupar qualsevol altra competència. La interpretació i la representació mental de la realitat depenen fonamentalment del llenguatge, i també la construcció del pensament i l'adquisició i el desenvolupament de tot coneixement. D'altra banda, tant la comunicació eficaç i adequada amb els altres com la formulació d'idees, l'expressió de sentiments o la manifestació d'opinions necessiten el llenguatge.

— Contribució al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística

La competència en comunicació lingüística es refereix a l'ús del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció del coneixement i d'organització i regulació del propi pensament, les emocions i els comportaments.

Els coneixements, les habilitats i les actituds permeten comunicar i expressar idees, manifestar opinions, acords o desacords, negociar significats, generar idees noves i compartir criteris, construir un discurs coherent i cohesionat, decidir i argumentar, llegir i entendre, escoltar, i conversar plenament. D'altra banda, llegir i escriure permeten cercar informació, seleccionar-la, classificar-la, relacionar-la i interpretar-la. Facilita el coneixement del món, dels esdeveniments en general i de la creació literària.

S'aprèn a parlar i a escoltar, a llegir i a escriure per a la interacció comunicativa, però també per adquirir nous coneixements: el llenguatge, a més d'instrument de comunicació, és un mitjà de representació del món i és la base del pensament i del coneixement.

— Contribució al desenvolupament de la competència matemàtica

Les matemàtiques disposen d'un llenguatge i un lèxic propis que potencien la capacitat d'organitzar el raonament i el pensament abstractes, a més de comprendre, interpretar, organitzar i transmetre conceptes.

— Contribució al desenvolupament de la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

L'adquisició i el domini del llenguatge contribueixen a la capacitat que tenim per representar el món i situar-nos-hi. D'aquí ve que el llenguatge no tan sols sigui fonamental per desenvolupar la nostra capacitat crítica, sinó també un element integrador en la societat de la qual formam part i que facilita l'establiment de vincles amb l'entorn més pròxim (cercle familiar, laboral, social) i el més llunyà (altres regions i països), i afavoreix el coneixement d'altres perspectives socials i altres cultures.

— Contribució al desenvolupament del tractament de la informació i la competència digital

L'ús efectiu dels mitjans a què donen accés les TIC requereix el desenvolupament de competències comunicatives, que facilitaran sens dubte tant l'intercanvi d'informació com l'oportunitat de recopilar-la. La selecció de la informació requereix coneixements i destreses lingüístiques.

Les tecnologies de la informació i de la comunicació són, a més, una font inestimable de llenguatge real a la llengua estrangera a la qual l'alumne pot apropar-se de manera immediata.

— Contribució al desenvolupament de la competència social i ciutadana

L'aprenentatge de les llengües contribueix decisivament al desenvolupament de la competència social i ciutadana, entesa com un conjunt d'habilitats i destreses per a les relacions, la convivència, el respecte i l'entesa entre les persones. Aprendre llengües és aprendre a comunicar-se amb els altres, comprendre el que transmeten i aproximar-se a altres realitats. També s'hi contribueix en la mesura que s'analitzen les formes amb què es transmet el llenguatge i se sancionen prejudicis i imatges estereotipades del món per contribuir a l'eradicació dels usos discriminatoris del llenguatge.

— Contribució al desenvolupament de la competència cultural i artística

La llengua és el mitjà d'expressió del patrimoni cultural literari. La lectura o l'audició comprensiva de texts literaris ajuda els alumnes a desenvolupar la competència cultural i artística, atès que els posa en contacte amb exemples d'expressió que són un paradigma en aquest sentit.

D'altra banda, l'estudi d'una llengua estrangera els apropa al coneixement de les manifestacions pròpies de les cultures on es parla aquesta llengua.

- Contribució a la competència per aprendre a aprendre

El desenvolupament de destreses de comprensió de missatges tant escrits com orals, així com destreses d'expressió en llenguatge parlat o escrit, proporciona als alumnes l'accés a la informació necessària per dur a terme l'aprenentatge en les diferents llengües. De la mateixa manera, els permet dur a terme una reflexió conscient sobre la seva capacitat d'aprendre amb autonomia i eficàcia. D'altra banda, l'intercanvi tant oral com escrit amb els altres és una font d'enriquiment permanent.

- Contribució al desenvolupament de l'autonomia i la iniciativa personal

El bon ús del llenguatge és també aprendre a analitzar i resoldre problemes, fer plans i emprendre processos de decisió, atès que una de les funcions del llenguatge és regular i orientar la nostra pròpia activitat. Per això, l'adquisició d'habilitats lingüístiques contribueix a avançar en la iniciativa personal i en la regulació de la pròpia activitat amb autonomia progressiva.

Llengua catalana i literatura

Objectius

1. Comprendre i expressar-se de manera oral i escrita de forma apropiada en diferents contextos, amb ordre i claredat, desenvolupant una actitud crítica vers els diferents tipus de missatges.
2. Fer ús dels coneixements sobre la llengua i les normes que la regeixen per escriure i parlar de forma adequada, coherent i correcta, i per comprendre texts orals i escrits.
3. Emprar la llengua per relacionar-se i expressar-se de manera adequada en l'activitat social i cultural, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació, per prendre consciència dels propis sentiments i idees i per controlar la pròpia conducta.
4. Usar els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i de la comunicació per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents.
5. Llegir comprensivament diferents tipus de texts.
6. Saber extreure les idees fonamentals de texts d'origen divers.
7. Desenvolupar i refermar la utilització del llenguatge verbal i escrit.
8. Utilitzar de manera autònoma els recursos que ofereixen les biblioteques, incloses les virtuals.
9. Respectar la diversitat de llengües.
10. Reflexionar sobre els diferents usos socials de les llengües per evitar els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes o sexistes.

Continguts

Unitat d'aprenentatge 1. Escoltar, parlar i conversar

- Comprensió i producció de texts orals i escrits en relació amb diferents situacions comunicatives.
- Participació i cooperació en situacions comunicatives de relació social especialment destinades a afavorir la convivència, valorant i respectant les normes que regeixen la interacció oral.
- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades.
- Actitud crítica davant els missatges que provenen dels mitjans de comunicació. Diferenciació entre informació i opinió.

Unitat d'aprenentatge 2. Llegir i escriure

- Comprensió de la informació rellevant en texts diversos, com ara reglaments, notícies, fullets informatius o publicitaris, fragments literaris, etc.
- Desenvolupament de l'autonomia lectora mitjançant l'adquisició d'estratègies bàsiques d'aprenentatge.
- Integració de coneixements i informacions procedents de diferents suports, amb especial atenció a les dades que es transmeten mitjançant gràfics, mapes, taules, esquemes i altres il·lustracions.

- Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i de la comunicació per localitzar, seleccionar i organitzar informació i per obtenir models per a la composició escrita.
- Interès per la cura i la presentació dels texts escrits i respecte per la norma ortogràfica.
- Desenvolupament de l'autonomia lectora, de la capacitat d'elecció de temes i texts i de l'expressió de preferències personals.
- Ús cada vegada més autònom dels recursos disponibles a les biblioteques, incloses les virtuals.
- Utilització de materials de referència, com ara enciclopèdies i diccionaris.
- Ús progressivament autònom de programes informàtics de processament de text.

Unitat d'aprenentatge 3. Educació literària

- Lectura guiada de diferents texts narratius, adaptacions clàssiques o literatura actual en diferents suports.
- Valoració i estimació del text literari com a vehicle de comunicació, font de coneixement d'altres mons, temps i cultures i gaudi personal.
- Dramatització i lectura dramatitzada d'una selecció de texts literaris.

Unitat d'aprenentatge 4. Coneixement de la llengua

- Comparació i transformació d'enunciats mitjançant inserció, supressió, canvi d'ordre, segmentació i recomposició, per jutjar la gramaticalitat dels resultats i facilitar el desenvolupament dels conceptes lingüístics i del metallenguatge.
- Coneixements de les normes ortogràfiques, apreciand-ne el valor social i la necessitat de cenyir-s'hi.
- Reflexió, ús i definició intuïtiva de la terminologia següent en les activitats de producció i interpretació: denominació dels texts treballats; nom, gènere, nombre, composició i derivació; pronom, adjectiu, verb, adverbi, etc., i constituents fonamentals de l'oració, subjecte i predicat.
- Identificació dels constituents bàsics de l'oració: subjecte i predicat.
- Exploració i reflexió sobre les possibilitats de l'ús de diversos enllaços entre oracions, en relació amb la composició de texts.
- Respecte a la diversitat de llengües.

Críteris d'avaluació

1. Participar en situacions de comunicació, respectant les normes que regeixen l'intercanvi.
2. Comprendre el sentit de texts orals i escrits, reconeixent-ne les idees principals i identificant la diferència entre informació i opinió.
3. Expressar oralment coneixements i opinions de forma coherent.
4. Narrar, explicar, descriure, resumir i exposar opinions i informacions en texts escrits relacionats amb situacions quotidianes i escolars, de forma ordenada i adequada, relacionant els enunciats entre si, emprant de forma habitual els procediments de planificació i revisió dels texts, així com les normes gramaticals i ortogràfiques, i cuidant els aspectes formals tant en suport de paper com digital.
5. Identificar els canvis que es produeixen en les paraules, enunciats i texts en fer segmentacions, canvis en l'ordre, supressions i insercions que facilitin als alumnes l'apropiació de la llengua.
6. Reconèixer les característiques essencials de gèneres literaris, com ara la narrativa i la poesia.
7. Valorar i apreciar la lectura de diferents texts literaris com a mitjà de gaudi i coneixement.
8. Recollir informació de manera autònoma, utilitzant tant fonts d'origen bibliogràfic com les tecnologies de la informació i la comunicació.
9. Comprendre i emprar la terminologia gramatical i lingüística bàsica en les activitats de producció i comprensió de texts.

Llengua castellana i literatura

Objectius

1. Comprendre i expressar-se de manera oral i escrita de forma apropiada en diferents contexts, amb ordre i claredat, desenvolupant una actitud crítica vers els diferents tipus de missatges.
2. Fer ús dels coneixements sobre la llengua i de les normes que la regeixen per escriure i parlar de forma adequada, coherent i correcta, i per comprendre texts orals i escrits.

3. Emprar la llengua per relacionar-se i expressar-se de manera adequada en l'activitat social i cultural, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació, per prendre consciència dels propis sentiments i idees i per controlar la pròpia conducta.
4. Usar els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents.
5. Llegir comprensivament diferents tipus de texts.
6. Saber extreure les idees fonamentals de texts d'origen divers.
7. Desenvolupar i refermar la utilització del llenguatge verbal i escrit.
8. Utilitzar de manera autònoma els recursos que ofereixen les biblioteques, incloses les virtuals.
9. Respectar la diversitat de llengües.
10. Reflexionar sobre els diferents usos socials de les llengües per evitar els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes o sexistes.

Continguts

Unitat d'aprenentatge 1. Escoltar, parlar i conversar

- Comprensió i producció de texts orals i escrits en relació amb diferents situacions comunicatives.
- Participació i cooperació en situacions comunicatives de relació social especialment destinades a afavorir la convivència, valorant i respectant les normes que regeixen la interacció oral.
- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades.
- Actitud crítica davant els missatges que provenen dels mitjans de comunicació.
- Diferenciació entre informació i opinió.

Unitat d'aprenentatge 2. Llegir i escriure

- Comprensió de la informació rellevant en texts diversos, com ara reglaments, notícies, fullets informatius o publicitaris, fragments literaris, etc.
- Desenvolupament de l'autonomia lectora mitjançant l'adquisició d'estratègies bàsiques d'aprenentatge.
- Integració de coneixements i informacions procedents de diferents suports, amb especial atenció a les dades que es transmeten mitjançant gràfics, mapes, taules, esquemes i altres il·lustracions.
- Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació per localitzar, seleccionar i organitzar informació i per obtenir models per a la composició escrita.
- Interès per la cura i la presentació dels texts escrits i respecte per la norma ortogràfica.
- Desenvolupament de l'autonomia lectora, de la capacitat d'elecció de temes i texts i de l'expressió de preferències personals.
- Ús cada vegada més autònom dels recursos disponibles a les biblioteques, incloses les virtuals.
- Utilització de materials de referència, com ara enciclopèdies i diccionaris.
- Ús progressivament autònom de programes informàtics de processament de text.

Unitat d'aprenentatge 3. Educació literària

- Lectura guiada de diferents texts narratius, adaptacions clàssiques o literatura actual en diferents suports.
- Valoració i estimació del text literari com a vehicle de comunicació, font de coneixement d'altres mons, temps i cultures i gaudi personal.
- Dramatització i lectura dramatitzada d'una selecció de texts literaris.

Unitat d'aprenentatge 4. Coneixement de la llengua

- Comparació i transformació d'enunciats mitjançant inserció, supressió, canvi d'ordre, segmentació i recomposició, per jutjar la gramaticalitat dels resultats i facilitar el desenvolupament dels conceptes lingüístics i del metallenguatge.
- Coneixements de les normes ortogràfiques, apreciand-ne el valor social i la necessitat de cenyir-s'hi.
- Reflexió, ús i definició intuïtiva de la terminologia següent en les activitats de producció i interpretació: denominació dels texts treballats; nom, gènere, nombre, composició i derivació; pronom, adjectiu, verb, adverbi, etc., i constituents fonamentals de l'oració, subjecte i predicat.
- Identificació dels constituents bàsics de l'oració: subjecte i predicat.

- Exploració i reflexió sobre les possibilitats de l'ús de diversos enllaços entre oracions, en relació amb la composició de texts.
- Respecte a la diversitat de llengües.

Críteris d'avaluació

1. Participar en situacions de comunicació, respectant les normes que regeixen l'intercanvi.
2. Comprendre el sentit de texts orals i escrits, reconeixent-ne les idees principals i identificant la diferència entre informació i opinió.
3. Expressar oralment coneixements i opinions de forma coherent.
4. Narrar, explicar, descriure, resumir i exposar opinions i informacions en texts escrits relacionats amb situacions quotidianes i escolars, de forma ordenada i adequada, relacionant els enunciats entre si, emprant de forma habitual els procediments de planificació i revisió dels texts, així com les normes gramaticals i ortogràfiques, i cuidant els aspectes formals tant en suport paper com digital.
5. Identificar els canvis que es produeixen en les paraules, enunciats i texts en fer segmentacions, canvis en l'ordre, supressions i insercions que facilitin als alumnes l'apropiació de la llengua.
6. Reconèixer les característiques essencials de gèneres literaris, com ara la narrativa i la poesia.
7. Valorar i apreciar la lectura de diferents texts literaris com a mitjà de gaudi i coneixement.
8. Recollir informació de manera autònoma, utilitzant tant fonts d'origen bibliogràfic com les tecnologies de la informació i la comunicació.
9. Comprendre i emprar la terminologia gramatical i lingüística bàsica en les activitats de producció i comprensió de texts.

Llengua estrangera

Objectius

1. Manifestar una actitud receptiva i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua estrangera.
2. Utilitzar els coneixements i les experiències prèvies amb altres llengües per adquirir la llengua estrangera de manera més ràpida, eficaç i autònoma.
3. Identificar aspectes fonètics, de ritme i entonació, així com d'estructures lingüístiques i de lèxic bàsiques com a elements de la comunicació.
4. Escoltar i comprendre missatges en interaccions verbals senzilles.
5. Expressar-se i interactuar oralment en situacions senzilles i habituals que tinguin un contingut i un desenvolupament coneguts, emprant procediments verbals i no verbals i adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
6. Escriure texts bàsics, seguint un model, sobre temes tractats a l'aula.
7. Aprendre a utilitzar les noves tecnologies per obtenir informació i poder comunicar-se en la llengua estrangera.
8. Conèixer els països on es parla la llengua estrangera, així com alguns dels seus aspectes més significatius.
9. Valorar l'adquisició d'altres llengües com a mitjà de comunicació i d'informació entre persones i cultures diverses.

Continguts

Unitat d'aprenentatge 1. Escoltar, parlar i conversar

- Audició i comprensió de missatges senzills procedents de diferents suports. Interacció oral en situacions reals o simulades a través de respostes verbals i no verbals.
- Producció de texts orals coneguts prèviament mitjançant la participació activa en rutines.
- Desenvolupament d'estratègies bàsiques que donin suport a la comprensió i l'expressió orals.
- Valoració de la llengua estrangera com a instrument per comunicar-se.

Unitat d'aprenentatge 2. Llegir i escriure

- Lectura de paraules i frases senzilles prèviament conegudes en interaccions orals.
- Iniciació en l'ús d'estratègies de lectura: ús del context visual i verbal i dels coneixements previs sobre el tema.
- Escriptura de paraules i frases provinents de la interacció oral per transmetre i compartir informació.
- Iniciació a la utilització de programes informàtics educatius per llegir i escriure missatges senzills.
- Interès per la cura i la presentació de textos escrits.

Unitat d'aprenentatge 3. Coneixement de la llengua

I. Coneixements lingüístics:

- Iniciació a alguns aspectes fonètics, del ritme i l'entonació de la llengua estrangera, i ús per a la comprensió i la producció orals.
- Identificació i ús de lèxic i estructures elementals de la llengua estrangera prèviament emprades.
- Associació global de grafia, pronunciació i significat a partir de models escrits que representen expressions orals conegudes.
- Iniciació a l'ús de les estratègies bàsiques per redactar texts: selecció del destinatari, propòsit i contingut.

II. Reflexió sobre l'aprenentatge:

- Confiança en la pròpia capacitat per comunicar-se en la llengua estrangera i acceptació de l'error com a part del progrés en l'aprenentatge.
- Ús d'habilitats i estratègies que ajudin a la memorització, repetició i associació de paraules per adquirir el lèxic i les estructures elementals de la llengua.
- Ús progressiu de mitjans gràfics de consulta i informació i de les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació.
- Valoració del treball cooperatiu com a ajuda en el procés d'aprenentatge.

Unitat d'aprenentatge 4. Aspectes socioculturals i consciència intercultural

- Reconeixement i aprenentatge de formes bàsiques de relació social en la llengua estrangera.
- Coneixement elemental de la cultura i dels països on es parla la llengua estrangera.
- Actitud receptiva vers els parlants i les cultures diferents de la pròpia.

Críteris d'avaluació

1. Valorar la llengua estrangera com a instrument de comunicació i mostrar curiositat i interès vers les persones que parlen la llengua estrangera.
2. Participar en interaccions orals sobre temes coneguts en situacions de comunicació pronosticables.
3. Entendre el sentit global i identificar informació específica en texts orals sobre temes familiars i d'interès.
4. Llegir i entendre el sentit global i algunes informacions específiques de texts senzills sobre temes coneguts.
5. Escriure paraules, expressions conegudes i frases a partir de models i amb una finalitat específica.
6. Elaborar texts senzills atenent el destinatari, el tipus de text i la finalitat.
7. Reconèixer i emprar formes i estructures pròpies de la llengua estrangera, incloent-hi aspectes sonors, de ritme i entonació, en diferents contextos comunicatius de forma significativa.
8. Usar estratègies bàsiques per aprendre a aprendre, com ara demanar ajuda, utilitzar el llenguatge gestual, emprar diccionaris i identificar els aspectes personals que ajudin a aprendre millor.
9. Identificar els països on es parla la llengua estrangera, així com alguns dels aspectes culturals més representatius.

Àmbit social

El currículum de l'àmbit social inclou aspectes bàsics que permeten comprendre millor el món en què vivim. En aquest sentit, aquest àmbit recull continguts que des de les matèries de coneixement del medi natural, social i cultural, educació per a la ciutadania i els drets humans i educació artística puguin ser rellevants per assolir els objectius que es proposen. Discrecionalment s'hi poden afegir continguts que, provinents d'altres matèries, puguin completar aquesta visió.

— Contribució de l'àmbit al desenvolupament de les competències bàsiques

En aquest context, les competències bàsiques constitueixen eines que proporcionen les claus que ajuden els alumnes a comprendre millor el món que els envolta i amb el qual han d'interactuar.

— Contribució al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística

És evident que no podem comprendre la comunicació sense el context en què s'integra i es produeix. El caràcter instrumental de la llengua proporciona l'eina bàsica per comprendre la informació a la qual es refereix aquest àmbit. Igualment contribueix a fer que l'alumne trobi les estratègies adequades d'expressió i comprensió que li facilitin l'expressió de les seves opinions de forma coherent i argumentada i poder així afavorir el diàleg i la resolució dels problemes plantejats.

— Contribució al desenvolupament de la competència matemàtica

La utilització dels nombres i les operacions bàsiques faciliten l'anàlisi d'alguns fets concrets de la realitat, i també la resolució d'incògnites i problemes. Igualment, la competència matemàtica ajuda a desenvolupar el pensament racional i el raonament lògic, que permet una millor comprensió de la realitat a la qual al·ludeix l'àmbit social. La utilització de les eines matemàtiques en la descripció i l'anàlisi de la realitat social amplia el conjunt de situacions i fa més funcional els aprenentatges associats a la competència matemàtica.

— Contribució al desenvolupament de la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Aquest àmbit contribueix al fet que l'alumne interioritzi una actitud positiva respecte a la seva interacció amb el medi físic i n'assumeixi la responsabilitat en el manteniment. Per aquesta raó, es potencien les habilitats i destreses per fer un ús responsable dels recursos naturals, la cura del medi ambient, el consum racional i la protecció de la pròpia salut i la dels altres.

— Contribució al desenvolupament del tractament de la informació i la competència digital

Des d'aquest àmbit es proporcionen als alumnes estratègies per desenvolupar el sentit crític que els permeti emprar de manera autònoma, responsable i eficaç les tecnologies i la informació. L'establiment de criteris de selecció de la informació proporcionada per diverses fonts amb objectivitat i sentit de pertinença, la distinció d'aspectes rellevants dels que no ho són, la relació i la comparació de fonts o la integració i l'anàlisi de la informació de manera crítica són algunes de les aportacions fonamentals que es fan al desenvolupament d'aquesta competència.

— Contribució al desenvolupament de la competència cultural i artística

Com a contribucions de l'àmbit social al desenvolupament d'aquesta competència cal esmentar l'aportació a l'aplicació d'actituds de respecte, comprensió i gaudi de les formes d'expressió artístiques.

— Contribució al desenvolupament de la competència per aprendre a aprendre

Aconseguir un nivell rellevant en l'autonomia dels propis aprenentatges adquireix en l'educació de les persones adultes un especial significat, atès que n'afavoreix la motivació. Des d'aquest àmbit s'hi contribueix facilitant als alumnes estratègies que afavoreixin el desenvolupament de la seva capacitat d'anàlisi i de selecció d'informació, així com l'aplicació de les habilitats instrumentals i de relació que els permetin la comprensió i la participació crítica en el seu entorn.

— Contribució al desenvolupament de l'autonomia i la iniciativa personal

Des d'aquest àmbit es contribueix a fer que els alumnes es reconeguin com a membres actius d'una realitat social, en proposar-los eines que facilitin l'elaboració i l'aplicació d'estratègies personals basades en els continguts desenvolupats en l'àmbit de les ciències socials que col·laboren a la seva integració plena dins el context social en què viuen.

Objectius

1. Conèixer i valorar les diferents manifestacions artístiques i relacionar-les amb els períodes històrics en què es van produir.
2. Diferenciar els diversos paisatges i zones climàtiques de la geografia espanyola.
3. Conèixer els trets físics més rellevants del nostre planeta i els agents físics i humans que els modifiquen.
4. Identificar les característiques principals de la població espanyola i els seus sectors productius.
5. Situar en el temps les diferents etapes històriques, partint de la reflexió dels diferents aspectes de la vida quotidiana.

6. Utilitzar i valorar les tecnologies de la informació i la comunicació.
7. Conèixer, assumir i valorar els principals drets i obligacions que es deriven de la Declaració Universal dels Drets Humans i de la Constitució espanyola.
8. Situar en el seu context la Unió Europea.

Continguts

- Manifestacions artístiques relacionades amb els períodes històrics en què es van produir.
- Aplicació en produccions pròpies d'aspectes observats en obres artístiques. Elaboració d'imatges emprant tècniques i recursos diversos.
- Audició de diferents estils musicals i relacionar-los amb el context històric.
- La diversitat del paisatge a Espanya. Les principals zones climàtiques espanyoles. Principals trets físics del planeta: continents, oceans i unitats de relleu més destacades.
- Agents que modifiquen el relleu: aigua, vent i accions humanes.
- Dades bàsiques sobre la població espanyola: piràmide de població, evolució i distribució.
- Sectors productius. Definició i principals característiques.
- Aproximació a les diferents etapes històriques, partint del coneixement d'aspectes de la vida quotidiana: organització social, habitatge, formes de treball, mitjans de transport o comunicació.
- Les tecnologies de la informació i la comunicació per obtenir informació i com a eina per a l'aprenentatge i la comunicació.
- La Unió Europea. El seu origen i països que la componen.
- Drets i obligacions continguts en la Declaració Universal dels Drets Humans i principis de convivència recollits en la Constitució espanyola.

Criteris d'avaluació

1. Reconèixer les diferents manifestacions artístiques i relacionar-les amb els períodes històrics en què es van produir.
2. Identificar els principals trets dels diferents paisatges i zones climàtiques espanyoles i ser conscients de la seva diversitat.
3. Analitzar les dades sobre la població espanyola i la seva evolució.
4. Reconèixer les principals diferències i les riqueses dels diferents sectors productius.
5. Relacionar les diferents etapes històriques amb els trets identificatius de cada una.
6. Obtenir informació emprant com a font les tecnologies de la informació i la comunicació i valorar aquestes eines de forma crítica.
7. Conèixer els drets i les obligacions recollits en la Declaració Universal dels Drets Humans i els principis de convivència que recull la Constitució espanyola.
8. Ubicar i conèixer els diferents països que componen la Unió Europea.

Àmbit científicotecnològic

L'àmbit científicotecnològic abraça continguts de les àrees de coneixement del medi natural, social i cultural, de matemàtiques i continguts d'educació física relacionats amb la salut i el medi natural. En aquest àmbit s'engloben diferents aspectes que faciliten el coneixement del nostre planeta, la nostra vida, el nostre món actual i els reptes diaris i futurs a què ens enfrontam com a espècie. Les ciències i les tecnologies fomenten la utilització d'aquesta dimensió més pràctica per desenvolupar destreses que permeten prendre decisions en aspectes relacionats amb la salut i el consum, l'economia familiar, comprendre els missatges que apareixen en els diferents mitjans de comunicació i exercir la crítica constructiva sobre determinats aspectes del món en què vivim.

- Contribució de l'àmbit al desenvolupament de les competències bàsiques

Encara que resulta evident que des d'aquest àmbit es contribueix en gran manera al desenvolupament de les competències que, per la seva naturalesa, més directament s'hi relacionen, molts dels seus continguts afavoreixen el desenvolupament de la resta de les competències.

- Contribució al desenvolupament de la competència en comunicació lingüística

D'una banda, ajuda a adquirir, comprendre i emprar tant el vocabulari com el llenguatge específic de les matèries que l'integren. D'una altra, facilita als alumnes l'expressió, la interpretació i la representació del coneixement científic i tecnològic més bàsic tant oralment com per escrit, i els permet interactuar en els contextes quotidians en què es faci referència a algun dels continguts de l'àmbit. La configuració i la transmissió de les idees i les informacions sobre la naturalesa posen en joc una manera específica de construcció del discurs, dirigit a argumentar o a fer explícites les relacions entre conceptes, idees, fets, fenòmens, etc. La precisió en els termes utilitzats farà efectiva la contribució.

— Contribució al desenvolupament de la competència matemàtica

Partint de la idea base que aquesta competència facilita als alumnes l'aplicació de les matemàtiques en diferents situacions de la vida quotidiana, resulta necessari conèixer i fer servir les eines matemàtiques per comprendre millor i possibilitar la comunicació de resultats científics i tecnològics, així com en activitats relacionades amb el medi natural, el lleure i la salut.

De la mateixa manera, el llenguatge matemàtic ajuda a definir, plantejar i resoldre problemes de base matemàtica.

— Contribució al desenvolupament de la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Des d'aquest àmbit es pretén adquirir un coneixement bàsic per aplicar-lo en la vida quotidiana. En aquest sentit, ajuda a conèixer i analitzar els elements i aspectes físics més simples tant del nostre món com dels éssers vius en general. Contribueix, per tant, a conèixer millor el nostre propi cos i l'entorn, i permet als alumnes adquirir uns plantejaments de vida saludables no tan sols per a ells mateixos sinó també per a l'entorn.

— Contribució al desenvolupament del tractament de la informació i la competència digital

La principal aportació de l'àmbit a aquesta competència té a veure amb la comprensió dels aspectes bàsics del funcionament i l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a usuari, així com la valoració crítica de la seva funcionalitat. Els recursos característics de les TIC també permeten la modelització dels fenòmens que ens permet mostrar una visió actualitzada de l'activitat científica.

— Contribució al desenvolupament de la competència social i ciutadana

Des d'aquest àmbit es contribueix a millorar la comprensió de la realitat social i del medi natural com a bé comú que hem de cuidar a través del plantejament de diverses situacions en què l'ús dels coneixements adquirits ajudi a extreure'n conclusions basades en proves contrastables, per descriure, analitzar i predir fenòmens socials i naturals. També és important la preparació per participar activament en la presa de decisions des d'una perspectiva fonamentada en la ciència.

— Contribució al desenvolupament de la competència cultural i artística

El treball en aquest àmbit impulsa a valorar l'aportació al patrimoni cultural i artístic de les disciplines que s'hi integren i comprèn la dimensió creativa i original dels avenços matemàtics, científics i tecnològics. Sens dubte, els museus de la ciència han de constituir un àmbit privilegiat per explorar com es manifesten les maneres de pensar relacionades amb la ciència que tenen les diferents cultures.

— Contribució al desenvolupament de la competència per aprendre a aprendre

El desenvolupament de la capacitat d'organització i regulació del propi aprenentatge, així com la de gestió del temps de forma efectiva, resulta fonamental per adquirir i assimilar coneixements i destreses noves en diferents contextos. Igualment, es potencia el coneixement i l'ús de procediments i eines que afavoreixin més autonomia personal. L'aprenentatge al llarg de la vida comporta la necessitat de plantejar-se qüestions sobre els fenòmens del nostre entorn i de donar-hi respostes coherents, de tenir la capacitat de treballar en grup i de saber compartir el coneixement amb les altres persones.

— Contribució al desenvolupament de l'autonomia i la iniciativa personal

Aquest àmbit proporciona un marc adequat per impulsar l'esperit crític, així com l'autonomia intel·lectual de les persones en enfrontar-se a problemes relacionats amb la ciència i la tecnologia i participar en la presa de decisions amb respecte vers aquestes.

Objectius

1. Emprar el coneixement matemàtic per comprendre, valorar i produir informacions i missatges sobre fets i situacions de la vida quotidiana i reconèixer-ne el caràcter instrumental per a altres camps de coneixement.
2. Reconèixer situacions del medi habitual per a la comprensió o el tractament de les quals es requereixen operacions elementals de càlcul, formular-les mitjançant formes senzilles d'expressió matemàtica o resoldre-les.
3. Apreciar el paper de les matemàtiques en la vida quotidiana.
4. Conèixer, valorar i adquirir seguretat en les pròpies habilitats matemàtiques per afrontar situacions diverses.
5. Elaborar i utilitzar instruments i estratègies personals de càlcul mental i mesura, així com procediments d'orientació espacial en contextos de resolució de problemes.

6. Identificar els components i les relacions d'equilibri dels ecosistemes.
7. Conèixer les principals fonts d'energia i l'ús responsable d'aquestes.
8. Identificar l'organització i el funcionament del cos humà.
9. Promoure la salut personal mitjançant el desenvolupament d'hàbits saludables.
10. Apreciar les aportacions de les ciències a la millora de la qualitat de vida de les persones.
11. Iniciar-se en l'ús d'un ordinador.

Continguts

- Aprofundiment en els nombres naturals, decimals i racionals i les seves operacions. L'ús en activitats quotidianes.
- Nombres sencers (positius i negatius). Operacions amb nombres sencers.
- Divisibilitat. Múltiples i divisors. Nombres primers i composts.
- Expressió de parts emprant percentatges. Aplicació en situacions o problemes habituals, per exemple en descomptes, capacitats, enquestes i informacions sobre temes d'actualitat.
- Aprofundiment en les unitats de mesura, longitud, massa, temps i capacitat.
- Mesures de superfície i volum.
- Estimació de longituds, superfícies, pesos i capacitats d'objectes i espais coneguts.
- Les mesures d'angles. Mesura d'angles i ús d'instruments convencionals per mesurar-los.
- La representació elemental en el pla i en l'espai, escales i gràfiques senzilles.
- Ús de sistemes de referència. Ús de plànols del barri o de la localitat.
- Proporcionalitat geomètrica: introducció a la semblança. Aplicacions i reduccions.
- Diferents formes de representar la informació. Tipus elementals de gràfics estadístics.
- Obtenció i utilització d'informació per elaborar gràfics. Estimació del grau de probabilitat d'un esdeveniment.
- Iniciació a l'estudi dels ecosistemes com a unitat biològica. Les relacions d'equilibri. La diversitat dels éssers vius.
- Identificació i localització en diferents representacions cartogràfiques d'elements rellevants de geografia física i política del món.
- El cicle de l'aigua. L'aigua a la naturalesa, la seva contaminació i malbaratament. Actuacions per aprofitar-la.
- El cos humà: elements organicofuncionals (aparells respiratori, digestiu, circulatori, excretor; aparell reproductor; òrgans dels sentits i sistema nerviós).
- Adquisició d'hàbits de postures del cos i alimentaris saludables.
- Coneixement de primers auxilis per saber ajudar-se i ajudar els altres.
- Fonts d'energia: renovables i no renovables. La situació actual en el nostre entorn. Elements contaminants de l'entorn: mesures de protecció i conservació.
- Mesures pràctiques d'estalvi en el consum.
- Rellevància d'alguns dels grans invents i valoració de la seva contribució a la millora de les condicions de vida.
- Utilització de recursos senzills proporcionats per les tecnologies de la informació per comunicar-se i col·laborar. Utilització bàsica de tractament de texts.

Criteris d'avaluació

1. Llegir, escriure i ordenar diferents tipus de nombres i fer operacions i càlculs numèrics senzills mitjançant diferents procediments en situacions de resolució de problemes i utilitzant raonaments adequats.
2. Fer, en contextos reals, estimacions i mesuraments triant, entre els instruments i les unitats de mesura usuals, les que s'ajustin millor a la naturalesa de l'objecte que s'ha de mesurar.
3. Utilitzar les nocions geomètriques espacials per situar-se en l'entorn i plànols amb escala gràfica per desplaçar-se i interpretar una representació espacial (croquis d'un itinerari, plànol de cases i maquetes) feta a partir d'un sistema de referència i d'objectes o situacions familiars.
4. Fer, llegir i interpretar representacions gràfiques d'un conjunt de dades relatives a l'entorn immediat.
5. Reconèixer i explicar les relacions entre alguns factors del medi físic i les formes de vida i actuacions de les persones, valorant així l'adopció d'actituds de respecte per l'equilibri ecològic.
6. Identificar i explicar les conseqüències per a la salut de determinats hàbits de postura del cos i d'alimentació. Saber reaccionar

davant determinats accidents.

7. Identificar fonts d'energia comunes, posar exemples d'usos pràctics i valorar la importància de fer-ne un ús responsable.
8. Conèixer les parts del cos humà i descriure'n el funcionament dels diferents aparells, establint algunes relacions fonamentals entre ells i determinats hàbits de salut.
9. Valorar i reconèixer diferents aportacions de les ciències a la millora de la qualitat de vida.
10. Emprar algun programa de tractament de texts per elaborar i transmetre informació escrita de forma senzilla.
11. En un context de resolució de problemes senzills, anticipar una solució raonable i cercar els procediments més adequats per abordar el procés de resolució.

